Næring på hjort – LMD og Skogkurs

Teamsmøte, 9. september 2025

Jon Anders Stavang, dagleg leiar

Norsk Hjortesenter

- eit nasjonalt kompetansesenter -

Forvaltning av villhjort
Oppdrett
Kjøthandtering og rein mat
Innovasjon og verdiskaping
Dialog – formidling
FoU - forsøksdyravdeling for hjort
Turisme

Etablert som stifting år 2000
6 fast tilsette (drift, kurs, seminar, rådgjeving, produkter, mm.)
100 tamme og 140 ville hjortar på Svanøy!
Studenter og praktikanter frå heile verda
Viktige oppdragsgjevarar:

- Landbruks- og matdepartementet
- Landbruksdirektoratet
- Vestland fylkeskommune og kommunar i heile Norge
- Grunneigarar, hjortebønder, jegerar og folk flest

Kompetansesenter – Oppdrett

Kong Harald har snart bursdag. Gjett kven som leverer hovud-råvara til festen

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

NORSK HJORTESENTER

Kompetansesenter – innovasjon

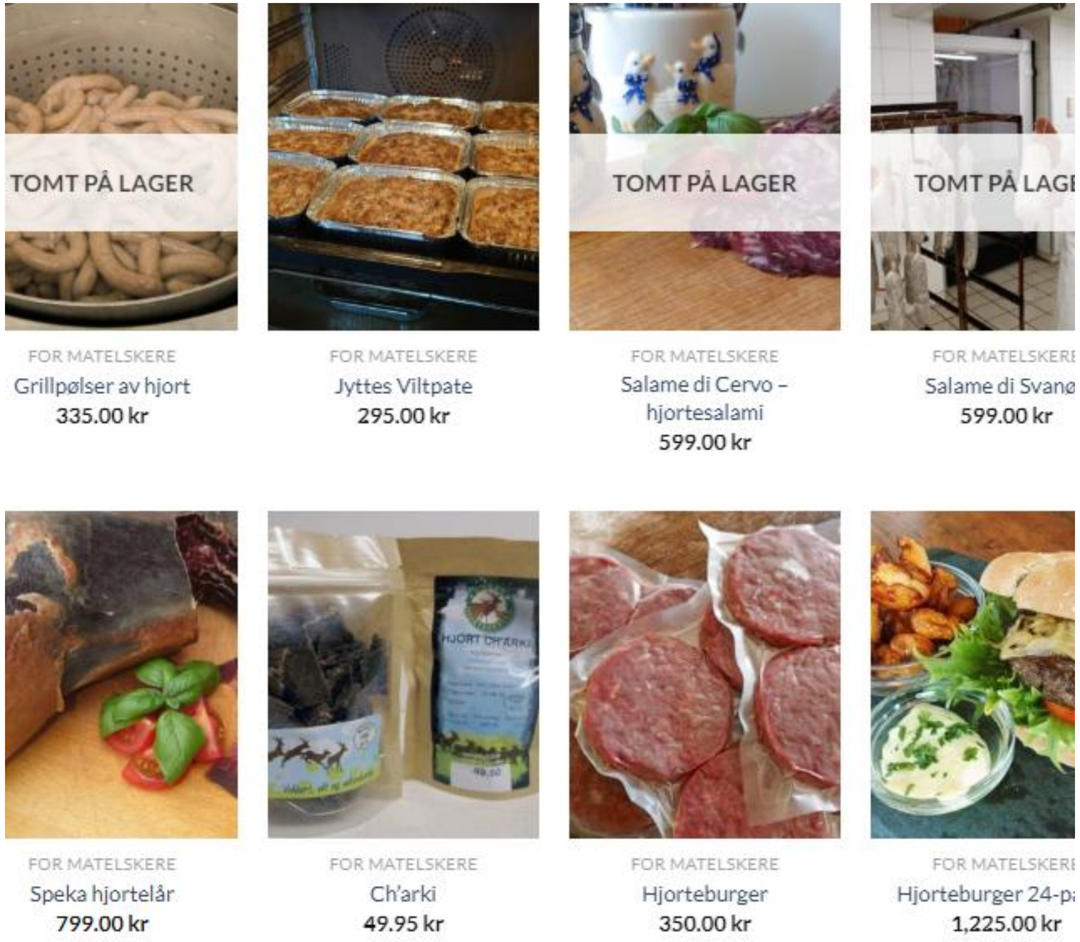

Kompetansesenter – slaktekurs, parteringskurs, spekekurs m.m.

Næringsklynge for hjortekjøt

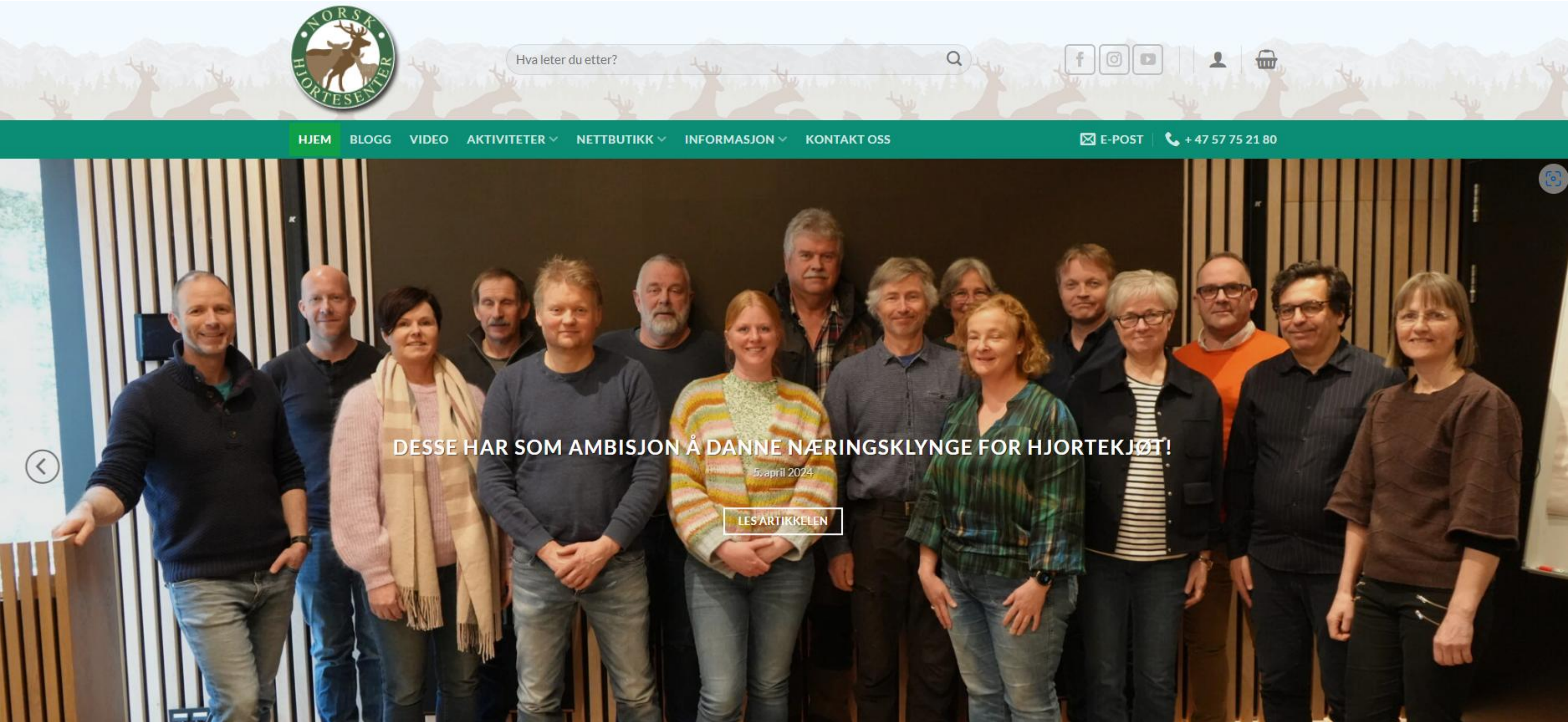

Hjorteklynga:

Strategi - underbygd av prosjekt finanisert av Innovasjon Norge

Rammevilkår for næring som slit med lønsemd

Norsk Hjorteavlsforening

01.09 2025

Til:
Landbruksministeren
Landbruks- og Matdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet

Kritikk av Mattilsynet sine nye rutiner for kjøttkontroll i hjorteoppdrett

Mattilsynet har frå 1. mai innført nye rutinar for kjøtkontroll. Der Mattilsynet før nemnte dato utførte ante-mortem- og post-mortem-kontroll i samband med slakting av oppdrettsvilt, er ante-mortem-kontroll i dag sett vekk til privatpraktiserande veterinærar som har teke tilleggsutdanning for å kunne utføre offentleg kjøtkontroll.

I eit dialogmøte med Mattilsynet 8. april fekk vi ei orientering om dette. Bakgrunnen for endringa av praksis, som medfører ein vesentleg auke i kostnadar for hjorteoppdrettarar, var for å spare pengar på Mattilsynet sitt driftsbudsjett, samt redusere tidsbruken for eigne tilsette på tilsyn. Ekstrarekninga ved å involvere privatpraktiserande veterinærar til ante-mortem-kontroll fann dei rimeleg at små lokalmatprodusentar skal ta.

Endringa i denne rutina var ikkje sendt på høyring, noko vi finn sterkt beklageleg. Politisk i Hurdalserklæringa ynskjer regjeringa å styrke lokal matproduksjon. Den nye praksisen til Mattilsynet, som altså er grunngjeve med ynskje om å betre situasjonen for Mattilsynet som kontrolleining, meiner vi undergrev politiske mål om lokal matproduksjon, samt at det tvillaust reduserer lønsemda til små matprodusentar.

Næringsaktørar

CARLSEN KJELL KRISTIAN

OPPDRETTSVILTSLAKTERI
VILTBEHANDLINGSANLEGG
NEDSKJERINGSANLEGG

LØVAAS GARD

Vi driver innovativ gardsdrift og rettar søkelyset på velferd for både folk og dyr.
Hos oss er vi opptatt av «å ha det godt» – alle som er på garden, skal føle nettopp det.

KYSTVILT AS

Kystvilt er ei foredlingsverksemd og eit mottak for vilt, særskilt vilt frå sitt nærområde ytst i Fjaler kommune. Mottaket skjer på eit lite småbruk ca. 5 mil vest av Lavik og E39. Her driv

NORDFJORDHJORT

Velkommen til hjortefarmen i Nordfjord!
Bestill på førehand.

SOGNAHJORT

Oppdrett av hjort. Direktesal av hjort.

Mollandsmorki 705, 6869 Hafslo

VIKJA AS

Her er det godt å vera. Fjella som omkransar den vakre bygda gjev næring til grøderike gardar og sommarbeite av høg kvalitet.

MARÅS HJORT

Der fjord møter fjell, i den mektigste Vestlandsnaturen,ligger hjortefarmen vår – Marås Hjort. Våre hjortar trivst, er handtamme og kontaktsøkande. Glade dyr gir glad mat!

LUND HJORT DA

Lund Hjort blir drifta av brørne Ole Bjørn og Inge, og er lokalisert i Lærdal kommune.

Lund Hjort har eige slakteri på garden. Her vert

HAUGEN GARDSMAT DRIFT

Haugen Gardsmat produserer mat tufta på tradisjon, kvalitet og samspel med naturen kring oss.

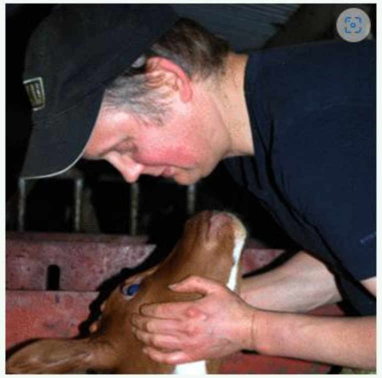

TVEIT SØNDRE GARDSMAT

Kontaktpersoner: Kjell Vidar Øglænd

STIFTINGA NORSK HJORTESENTER

Nasjonalt kurs-, utviklings- og

Næringsklynga:

Det offentlege, faglag og kompetansemiljø

- Vestland fylkeskommune
- Statsforvaltaren i Vestland
- Kommunane
- Bondelaget
- Norsk Hjortesenter
- Kompetansenavet Vest

Nytt Innovasjon Norge prosjekt

- Arbeidspakke 1: Meir tilgjengelig viltkjøt
- Arbeidspakke 2: Kvalitetsstandard for hjort
- Arbeidspakke 3: Profilering av hjorteklynga
- Arbeidspakke 4: Organisering av hjorteklynga

Nye rettleiarar

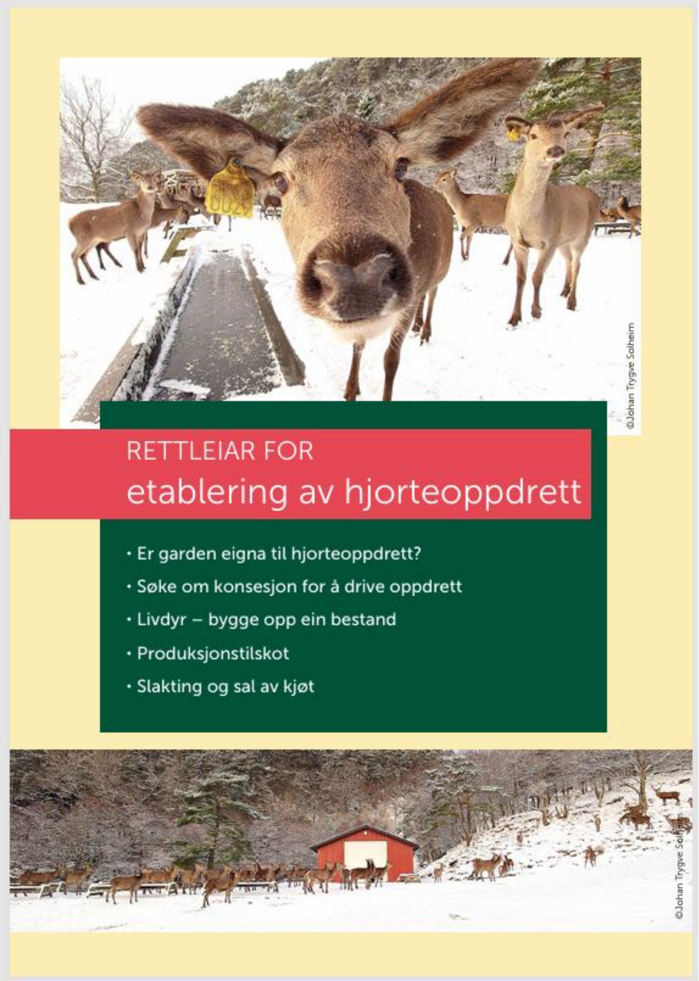

Konfidensiell - Spesifikasjon for stykningsdelar frå Hjorteklynga

Jon Anders Stavang, Knut Marås, Kjell Vidar Øglænd,
Bjarte M. Midtbø, Kjell Kristian Carlsen, Olav Arnar Bø
13.08.2025

Mørbrad

Mørbraden er del av låret og sit øvst mot nøkkelbeinet. Mørbrad er ein smaksrik, mager og mør biff, som kan vere eit godt alternativ til entrecôte, indre- og ytrefilet. Tidleg i jakta eller på oppdrettshjort i god kondisjon sit det ofte eit tjukt feittlag på utsida av låret og mørbraden.

Ved å «skrelle» av mørbraden får ein fram ein attraktivt biffstykke utan feittrand (sjå video). Loket på innsida tek ein vekk slik at ein sit att med eit reint kjøtstykke. Hinner skal trimmast vekk. Sidan mørbraden er såpass liten skal midtsena vere att i kjøtstykket slik at fasongen til mørbraden vert teken i vare. Ved steiking kan den eventuelt fjernast.

Video:

8. Mørbrad partering og reinskjering

Mørbrad ferdig trimma (over) og ferdig vakuumert (under).

Program for samlinga

Workshop i Hjorteklynga

Dato og tid: Kilstraumen Brygge, 25.–26. mars 2024, lunsj til lunsj.

Merk at det er eit eige program for dei som skal delta på kurs i skjering 26. mars etter lunsj.

Tirsdag 25. mars

Tid	Post
11.30–12.30	Lunsj
12.30–13.00	Innleiing til workshop • Velkommen v/Jon Anders Stavang, Norsk Hjortesenter • Om workshopen v/William Fagerheim, Mind the Gap • Orienteringar v/Jon Anders Stavang, Norsk Hjortesenter
13.00–13.30	Arbeidsgruppe om Kvalitetsstandard for hjort • Status og klipp frå opplæringsfilm under produksjon v/Jon Anders Stavang, Norsk Hjortesenter
13.30–13.40	Arbeidsgruppe om Meir tilgjengeleg viltkjøt • Status og plan for arbeidet v/Marit Hjortung
13.40–15.10	Arbeidsverksted 1: Meir tilgjengeleg viltkjøt
15.10–15.40	Pause
15.40–16.00	Om kvifor Gudbrandsdalsmat vart organisert som eit SA og om korleis dette tener formålet og bedriftene v/Anette Svastuen, tidlegare dagleg leiar i Gudbrandsdalsmat SA
16.00–16.30	Om organisering og å byggje ei merkevare med døme frå Tørrfisk fra Lofoten og Lofotlam v/Anne Karine Statle fra Tørrfisk fra Lofoten
16.30–16.40	Arbeidsgruppe om Organisering av klynga • Status og plan for arbeidet v/Kristine Ohnstad, Haugen Gardsmat og Geir Opseth, Kunnskapsparken Vestland
16.40–18.30	Arbeidsverksted 2: Organisering av klynga
18.30–19.00	Pause før middag
19.00	Middag

Onsdag 26. mars

Tid	Post
08.30–08.55	Samarbeidet vårt med Røros Mat som døme for samarbeid med Hjorteklynga v/Eivind Thomas Wang, Unil
08.55–09.20	Marknader og vegval v/Dag Gjerde, Dysvik Hjort
09.20–09.30	Pause
09.30–09.40	Arbeidsgruppe om Profilering av klynga • Status og plan for arbeidet v/Robert Vørøs, Løvaas Gard
09.40–11.20	Arbeidsverksted 3: Profilering av klynga
11.20–11.30	Konklusjonar og vegen vidare v/Jon Anders Stavang, Stiftelsen Norsk Hjortesenter
11.30–12.30	Lunsj
12.30–16.30	Kurs i kjøtkvalitet v/Stefania Gudrun Bjarnadottir, Animalia

Kompetansebygging er viktig for klynga

Kompetansenettverk Lokalmat - Fagsamling hjortekjøtt

Stefania Gudrun Bjarnadottir, prosjektleder
Bergen, 26.03.2025

Kjøttkvalitet

ANIMALIA

Organisering som sikrar låge kostnadar er nøkkelen..

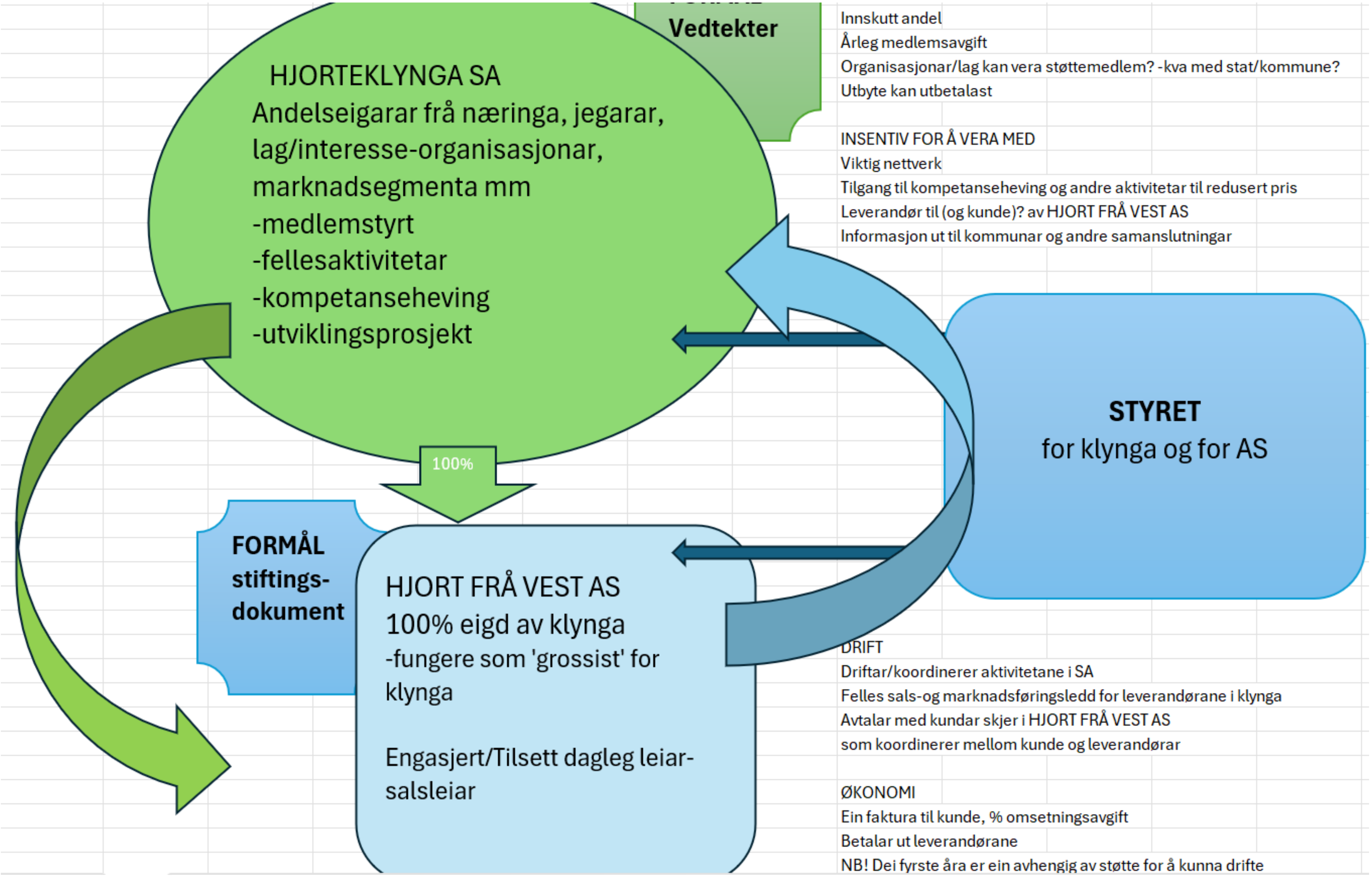

Hjorteklynga SA – i ferd med å verte etablert

Stiftelsesdokument for Hjorteklynga SA

Følgende stiftarar har bestemt å stifte eit samvirkeforetak:

Navn eller foretaksnavn	Adresse	Fødselsnr./organisasjonsnr.
lalstestad Hjortefarm v/Ole Skau	Vestsidevegen 11212635 Tretten	982803292
Carlsen Kjell Kristian	Askvollvegen 2366980 ASKVOLL	969919745
Dysvik Hjort	Omavegen 399, 5632 Omastranda	920537723
Haugen Gardsmat Drift	Brekkevegen 515743 FLÅM	925344664
Kystvilt	co/Bjarte MIdtbø, 6964 Korssund	916510748
Marås Hjort	Mørkridsvegen 4286876 SKJOLDEN	989860275
Søndre Gardsmat v/Kjell Vidar Ø	Haukelivegen 8165580 ØLEN	982338719
Vikja AS	Seljadalsvegen 176893 VIK I SOGN	991436472
Per Gynt Hjort v/Hans Hage	Hågåvegen 302640 VINSTRA	969489848
Løvaas Gard	Langedalen 5225268 HAUKELAND	921066880
Stiftelsen norsk Hjortesenter	Kvalstadvegen 191, 6914 Svanøybukt	982913284

Protokoll, stiftingsmøte – Hjorteklynga SA, 15. august 2025

Stiftingsmøtet fann stad på Voss 15. august på ei næringssamling arrangert av Norsk Hjortesenter med samarbeidspartnarar, der tema var samarbeid og etablering av ei næringsklynge. Ei rekke bedrifter samt offentlege aktørar deltok på samlinga.

I møtet vart vedtektene for Hjorteklynga SA gått igjennom og forsamlinga slutta seg einstemmig til at desse vedtektene skal gjelde fram til første årsmøte Hjorteklynga SA, i 2026. Vedtektene er lagt ved.

Det vart sett ned ein valkomite som skulle foreslå kandidatar til eit styre for Hjorteklynga SA. Valkomiteen vart: Marit Hjortung, Kjersti Songnes og Joar Helgheim.

Etter forslag frå valkomiteen vart følgande kandidatar fremja til styret: Ole Skaug, Kristine Ohnstad, Robert Vørøs. Desse vart valde einstemmig. Norsk Hjortesenter skal bistå interim-styret i arbeidet med å utvikle organisasjonen.

Styret si første oppgåve vert å registrere Hjorteklynga SA i Brønnøysund.

Protokollert av:

Jon Anders Stavang, stiftinga Norsk Hjortesenter

Document ID: 8e1477d5b-92f8-48dc-82a8-4a2b84feb775

Vedtekter for Hjorteklynga SA

§ 1 – Namn

Føretaket sitt namn er Hjorteklynga SA. Føretaket er eit samvirkeføretak og skal føre SA" i namnet.

§ 2 – Forretningskontor

Føretaket sitt forretningskontor er i Kinn kommune, Vestland fylke.

Adressa er:
HJORTEKLYNGA SA
V/Stiftelsen Norsk Hjortesenter

Kvalstadvegen 191
6914 SVANØYBUKT

§ 3 – Føremål og verksemd

Føretaket har som føremål å fremme medlemmene sine interesser gjennom å:
1. Utvikle næringsvegen for hjort i heile verdikjeda.

2. Styrke bedriftene og utvikle næringa gjennom samarbeid og felles tiltak.
Med hjort, meiner ein både vill hjort og oppdrettshjort.

Føretaket har sitt utspring i Vestland, men medlemskap er ope for relevante aktørar frå heile Noreg som støttar føremålet og ynskjer å bidra aktivt til arbeidet i klynga. Dialog og samarbeid med offentlege aktørar er viktig for å utvikle klynga.
Føretaket skal bidra til auka verdiskaping ved å:

- Utvikle gode rammevilkår for næringa.
- Styrke kompetanse og rekruttering til næringa.
- Utvikle og styrke merkevara hjort og hjortekjøt.
- Drive informasjonsverksemd og synleggjere næringa sine moglegheiter.
- Fremme forsking og utvikling (FoU) knytt til hjortekjøt og verdikjeda.
- Skape arenaer for samarbeid og nettverksbygging mellom aktørane.

Document ID: 8e1477d5b-92f8-48dc-82a8-4a2b84feb775

Utfordringar

- Drahjelp frå kommunar (tomme viltfond pga ettersøk, manglande kompetanse)
- Fragmentert næring, ujamn tilgang til viltkjøt
- Ikkje leveringsdyktige til større kundar - Hjorteklynga SA skal svare ut dette
- Logistikk
- Standardar
- Svart marknad, ingen kontroll eller insentiv for jegerane til å levere til lovlege mottak. Priskonkurranse
  - Slaktetilskot?

- Mattilsynet har ulik praksis ved tilsyn, godkjenningar
- Hjorteviltstrategien; vil det verte avsett midlar til at ein får jobba med utfordringane som er skissert? Her kan både Norsk Hjortesenter og Skogkurs bidra